

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Образец за специализиран докторантски курс (на български език)

Основна информация:

Име на курса: “Етика в действие: теоретична и практическа реализация на етичните решения”

Лектор: проф. д.ф.н. Стоян Ставру, гл. ас. д-р Маргарита Габровска

Телефон: 0888280888/0887998893

Имейл: stoyan.stavru@gmail.com/ margarita.gabrovska@ips.bas.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Целта на курса е да запознае докторантите с основни модели на вземане на етични решения в контекста на нормативни и приложни етически теории. Програмата на курса предоставя възможност на докторантите за придобиване както на целенасочено и задълбочено етическо разбиране по темата, така и на приложно такова, даващо възможност за имплементиране на усвоеното знание в реален житейски контекст. Представени и разгледани са основни модели на вземане на решения, видове етически аргументи, етически дилеми и казуси, както и специфични проблеми при вземането на решения от полето на медицинската практика.

Сред задачите на курса е да осигури възможност на докторантите както да усвоят и вникнат в различни теоретични концепции, така и да добият приложно знание, което да подкрепи реализирането на собствени научни изследвания и да насърчи критичното четене на научни текстове.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема 1: Същност и развитие на етиката на вземане на решения.

Тема 2: Функция на етическата рамка. Модели за вземане на решение.

Тема 3: Сравнителен анализ на основните модели.

Тема 4: Аргументи при вземането на биоетични решения:

аргументът за естественото, аргументът за хлъзгавия терен (slippery slope), аргументът за трансфера.

Тема 5: Утилитарни аргументи при вземането на решения. Ролята на последствията. Критики към подхода.

Тема 6: Деонтологични аргументи при вземането на решения. Ролята на задълженията и правата. Критики към подхода.

Тема 7: Прилагане на етиката на добродетелта при вземане на решения. Ролята на характера. Критики към подхода.

Тема 8: Етически дилеми. Видове етически дилеми и подходи към тяхното разрешаване.

Тема 9: Етически анализ на казуси и избор на етическа рамка.

Тема 10: Влияние на предразсъдъците в процесите на вземане на решение: същност, идентифициране, преодоляване.

Тема 11: Организационна етика и вземане на решения.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема 12: Професионална етика и вземане на решения. Етични решения в медицинската практика.

Тема 13: Обзор и бъдещи перспективи към полето на етиката на вземане на решения.

Форми на обучение и оценяване:

Форми на обучение: лекции, самостоятелна работа в библиотека с ресурси за дисертацията

Оценяване: формира се от участие в лекционни дискусии (50%) и предаване на курсов проект (50%).

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

Завършилиите курса докторанти се очаква:

- да идентифицират специфични етически проблеми, да определят техния теоретичен контекст и да формулират приложни решения.
- да формират самостоятелна аргументирана позиция по етически проблеми чрез прилагане на избран модел за вземане на решения.
- да притежават добро разбиране за основни етически понятия и концепции, което да подкрепи самостоятелното четене и разбиране на етически текстове.

Литература:

Автономия и биоетика. Първа част. Съставител Валентина Кънева. С., 2011.

Автономия и биоетика. Втора част. Съставител Валентина Кънева. С., 2011.

Габровска, М. Прилагане на принципа за най-добрия интерес при лечението на деца. *Социологически проблеми*, 48/1-2, с. 130-145. 2016.

Габровска, М. Грижи в края на живота: правото на детето да знае. *Сборник доклади от IV Национална конференция "Биоетика и биоправо - модерни практики и политики на бъдещето"*, с. 116-122. 2016.

Джонсън, Ал. *Раждането на биоетиката.* С., 2011.

Драмалиев, Л. *Нравственост.* Изд. Наука и изкуство. С. 1972.

Драмалиева, В. Етика в науката. Защо? Етически изследвания бр. 5, кн. 3/2020, с. 141-155.

Миков, И. *Етическите кодекси.* Изток-Запад, 2021.

Ставру, С. Правен режим на съгласието за лечение. В: *Автономия и биоетика. Втора част. Студии.* В. Кънева (съст.). С., с. 78-118, 2011.

Ставру, С. Запрещение и идентичност: философия по време на право. *Социологически проблеми*, № 3-4, с. 200-218. 2016.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Ставру, С. *Недееспособността на физическите лица. Съвременни предизвикателства*. Нова звезда, 2016.

Фукуяма, Фр. *Нашето постчовешко бъдеще*. С. 2002.

Христова, Ст. *Биоетичните решения*. С., Авангард Прима, 2014.

Христова, Ст. Предимства и недостатъци на основните модели за вземане на биоетични решения. *Етически изследвания* 1/2016, 147-168.

Ainslie, D. C. 2004 Principlism. In: *Encyclopedia of Bioethics, 3rd edition*, Stephen G. Post Editor in Chief. Macmillan Reference USA. 2004.

Beauchamp, T. L., J. F. Childress. *Principles of Biomedical Ethics*. Third Edition. New York-Oxford, 1989.

Bedau, H. A. Casuistry. In: *Encyclopaedia of Ethics*. Ed. Lawrence C. Becker, Charlotte B. Becker. Vol. 1, New York&London. 1992.

Berthet, V. The Impact of Cognitive Biases on Professionals' Decision-Making: A Review of Four Occupational Areas. *Front. Psychol.* 2022.

Cottone, R.R., R.E.Claus. Ethical Decision Making Models: A Review Of Literature. In: *Journal Of Counseling and Development*. Summer 2000, Vol. 78.

Fischhoff, B. Hindsight is not equal to foresight: The effect of outcome knowledge on judgment under uncertainty. *J. Exp. Psychol. Hum. Percept. Perform.* 1, 288–299. 1975.

Fletcher, J. *Situation Ethics: The New Morality*. Philadelphia, Westminster Press. 1966.

Fletcher, J. *Moral Responsibility: Situation Ethics at Work*. Philadelphia: Westminster Press. 1967.

Gert, B., Culver, C. M., Clouser, K. D. *Bioethics. A Systematic Approach*. OUP, 2006.

Gilligan C. *In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development*. Cambridge, MA: Harvard. 1982.

Gustafson, J.M. Situation Ethics. In: *Encyclopedia of Ethics*. Vol. II. Ed. by Becker, C. L., Ch. B. Becker, Garland Publishing, Inc. New York&London. 1992.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Jonsen, A. R. 1986 Casuistry. In: *The Westminster Dictionary of Christian Ethics*. Ed. Childress, J. F., Jn. Macquarrie. Philadelphia. 1986.

Jonsen, A. R., St. Toulmin. *The Abuse of Casuistry: A History of Moral Reasoning*. Berkeley and Los Angeles, University of California Press. 1988.

McLaren, R. *Solving Moral Problems: A Strategy for Practical Inquiry*. Mountain View: Mayfield. 1989.

Singer, P. *Practical Ethics*. (3rd Edition). Cambridge University Press. 2011.

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

.....
.....
.....